

meget daarligt kunne overholdes. I § 12, der angaar de Værelser, der findes for denne Lovs Ikrafttræden, bestemmes det, at Gulvene i dem skulle være af Bræder. I § 13, der angaar Bygninger, som ere opførte efter denne Lovs Ikrafttræden, tillades det, at Gulvet ogsaa maa være af andet i nyere til Beboelse bestemte Bygninger sædvanemæssig Gulvmateriale. Jeg formoder saaledes, at Cementgulve ville blive tilladte i nye Bygninger. (Modsigelse af Sabroe). Ja, jeg kan forsikre det ærede Medlem fra Aarhus nordre Valgkreds om, at Cementgulve i Tyendeværelser ere et særdeles godt og praktisk Gulvmateriale. Efter Ordlyden bliver § 12 paa dette Punkt mere streng end § 13; det omvendte synes det naturlige. I § 12 hedder det endvidere, at ethvert Tyende har Krav paa egen Seng. I min Hjemegn er det absolut det almindeligste, at to Tjenestekarle dele Seng, og jeg har aldrig hørt nogen klage over dette Forhold. Efter samme Paragraf maa Tyende under 15 Aar ikke have Soverum uden i Beboelseslejligheden, en Bestemmelse, som det ærede Medlem for Aarhus nordre Valgkreds (Sabroe) tillagde særdeles stor Betydning. Heller ikke paa dette Punkt mener jeg, der er Anledning til at lovgive, idet jeg finder, at Barnets Forældre eller Værger maa bestemme inden Tyendemaalets Indgaaelse, om der er Grund til at stille denne Betingelse.

Hvis jeg forstaar Lovforslaget rigtigt, behøver imidlertid hverken Husbond eller Tyende at rette sig efter Bestemmelserne i § 12. Som det hedder i Kommissionens første Mindretalsbetænkning: „Vil Tyendet nøjes med et ringere Kammer, staar dette det frit for, og har det ladet sig fæste til en Plads, og det i Forvejen har set det Opholdsrum, der er tiltænkt det, og som det ikke ved denne Lejlighed har rejst nogen Indsigelse imod, vil det heller ikke senere kunne klage“. Det almindelige vil derfor sandsynligvis blive, at den Husbond, hvis Tyendeværelser ikke ere nøje i Overensstemmelse med § 12, forinden han fæster Tyendet, anviser ham det Værelse, der er tiltænkt ham, og jeg tror, at Tyendet kun i de allerfærreste Tilfælde vil vægre sig ved at modtage dette Værelse. Skønt jeg altsaa mener, at nogle af Bestemmelserne i § 12 ere urimelige, ville de dog maaske praktisk talt ikke gøre nogen videre Fortræd. Men ifølge § 2 ville Husbonden og Tyendet ikke ved Overenskomst kunne tilsidesætte eller begrænse Anvendelsen af Reglerne i Lovforslagets § 13, der angaar Nybygninger. I disse Nybygninger vil intet Tyendeværelse kunne benyttes af mere end

2 Personer; et Værelse til 1 Person skal rumme mindst 16 Kubikmeter og et Værelse til 2 Personer mindst 25 Kubikmeter o. s. v. Der er ogsaa en Bestemmelse om, at Vinduerne ikke maa vende umiddelbart ud imod Mødding eller Ajebeholder. De fleste Gaarde, i alt Fald i Jylland, ere indrettede saaledes, at Karlekamrene naturligst vende mod Gaarden, hvor Møddingen findes. Kun de Dage, hvor Møddingen bliver kørt ud, kan Lugten virke generende, og den er da lige saa ubehagelig for Folk, der bo i Vaaningshuset. Jeg kan heller ikke indse, at der er nogen Ulempe ved, at Vinduerne vende ud til Ajebeholderen, vel at mærke, naar den holdes dækket. Efter det første Mindretals Forslag skulde det offentlige paase Overholdelsen af § 13, og Undtagelser fra Forbudet maatte kun gøres efter de for Bygningsforskrifterne gældende Regler. Efter Lovforslaget kan det stedlige kommunale Raad under særlige Omstændigheder meddele Tilladelse til at fravige Reglerne i § 13, og dette finder jeg er en heldig Bestemmelse, da det tør formodes, at de stedlige kommunale Raad ere mindre rigoristiske.

Jeg vil nødig have mine Bemærkninger til §§ 12 og 13 opfattet derhen, at jeg ikke skulde unde Tyende en god Bolig. En saadan Udlægning af mine Ord vilde ogsaa være ganske fejlagtig. Men ligesom der i § 11 staar, at Husbonden er pligtig — det hedder vist for Resten paa ordentligt Dansk: er forpligtet til — at yde Tyendet god, sund og tilstrækkelig Kost, saaledes er jeg tilbøjelig til at tro, at de detaillerede Forskrifter i §§ 12 og 13 burde sammenfattes i den ene Bestemmelse, at Husbonden er forpligtet til at yde Tyendet en god og sund Bolig. I Tilfælde af Uenighed mellem Husbond og Tyende skulde da Tyendensævnet træde til og dets Bestemmelser være afgørende.

Ogsaa mod Lovforslagets § 14 har jeg nogle Indvendinger at gøre. Der staar i denne Paragraf: „Er Forholdet indgaaet for et halvt Aar“ — altsaa Forholdet mellem Husbond og Tyende — „eller længere Tid, kan Tyendet efter 2 Maaneders Tjeneste kræve udbetalt den i første Maaned fortjente Løn, efter tre Maaneder den i anden Maaned fortjente Løn og saa fremdeles, saaledes at Lønnen for den sidst udløbne Maaned stadig henstaar hos Husbonden indtil Tjenestens lovlige Ophør“. Efter den nugældende Tyendelov er Lønnen for et helt eller halvt Aars Tjeneste først forfalden til sædvanlig Skiftetid, og jeg mener, denne Ordning ikke bør forandres. Jeg ledes til denne Opfattelse af Hensyn ikke saa meget til Husbondens som til Tyendets